

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO EUROPOS REIKALŲ KOMITETAS

NUOMONĖ

DĖL PASIŪLYMO DĖL TARYBOS SPRENDIMO, KURIUO PRIIMAMOS NUOSTATOS, IŠ DALIES KEIČIANČIOS AKTĄ DĖL EUROPOS PARLAMENTO NARIŲ RINKIMŲ REMIANTIS TIESIOGINE VISUOTINE RINKIMŲ TEISE

2016 m. balandžio 20 d. Nr. 100-S-8
Vilnius

Išnagrinėjęs kartu su 2015 m. lapkričio 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos Sąjungos rinkimų teisės reformos (2015/2035(INL)) pateiktą Europos Parlamento pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo, kuriuo priimamos nuostatos, iš dalies keičiančios Aktą dėl Europos Parlamento narių rinkimų remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise (2015/0907/APP), (toliau – Pasiūlymas),

susipažinęs su Užsienio reikalų ministerijos parengta pozicija dėl Pasiūlymo (Nr. POZ-9),
įvertinęs Teisingumo ministerijos, Europos teisės departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Vyriausiosios rinkimų komisijos ir Seimo kanceliarijos teisės departamento nuomones dėl Pasiūlymo,

pritardamas Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto ir Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadoms dėl Pasiūlymo *ir pažymėdamas*, kad Teisės ir teisėtvarkos komitetas savo 2016 m. sausio 27 d. išvadoje konstatavo, jog Pasiūlymas prieštarauja Europos Sąjungos Sutarties 5 straipsnyje ir Protokole Nr. 2 „Dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo“ įtvirtintiems subsidiarumo ir proporcingumo principams,

susipažinęs su Seimo frakcijų (Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos, Lietuvos lenkų rinkimų akcijos frakcijos, Seimo frakcijos Tvarka ir teisingumas, Tėvynės sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos, Darbo partijos frakcijos, Mišrios Seimo narių grupės) pateiktomis nuomonėmis, kuriose reiškiamas nepritarimas šiam Pasiūlymui,

nuosekliai laikydamasis pozicijos, išdėstytos Europos reikalų komiteto 2016 m. vasario 3 d. išvadoje dėl Pasiūlymo galimo prieštaravimo subsidiarumo principui, kurioje Komitetas akcentuoja, kad kai kurios Pasiūlymo nuostatos gali turėti ženklios įtakos nacionaliniam teisinam reglamentavimui, ir reiškia abejones dėl Pasiūlymo siekio sukurti vienodą rinkimų į Europos Parlamentą procedūrą ir nacionalinio rinkimų proceso administravimo sąveikos,

primindamas Komiteto 2014 m. balandžio 2 d. priimtą nuomonę „Dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo“, kurioje Komitetas palankiai įvertino iniciatyvą stiprinti Europos politinių partijų veiklą ir atstovaujamąją demokratiją Europos Sąjungos lygiu,

Lietuvos Respublikos Seimo Europos reikalų komitetas:

1. Mano, kad Pasiūlymo tikslai – didinti Europos Sąjungos (toliau – ES) sprendimų priėmimo proceso demokratinį teisėtumą, stiprinti demokratinį ir tarpvalstybinį rinkimų į Europos Parlamentą matmenį bei ES pilietybės koncepciją, padidinti rinkėjų susidomėjimą Europos Parlamento rinkimais ir siekti veiksmingesnės rinkimų į Europos Parlamentą sistemos – galėtų būti verti palaikymo, tačiau abejoja, ar visos siūlomos priemonės padės efektyviai pasiekti išskeltus tikslus.

2. Laikosi nuomonės, kad Pasiūlyme nepakankamai aiškiai apibrėžtos ir pagrįstos bendros rinkimų apygardos ir politinės šeimos sąvokos, todėl kyla klausimų, koks politinės šeimos keliamų kandidatų sąrašų santykis su nacionalinių partijų kandidatų sąrašais, kaip būtų užtikrinamas sutartyse numatytas kiekvienoje valstybėje narėje renkamų Europos Parlamento narių skaičius bei deramas mažųjų valstybių narių atstovavimas.

3. Abejoja, ar Pasiūlymo siekis, kad Europos Parlamento nariai atstovautų visiems ES piliečiams, nepasitarnaus dar didesniai valstybių narių rinkėjų atotrūkiui nuo rinkimų į Europos Parlamentą.

4. Atkreipia dėmesį, kad 2015 m. lapkričio 11 d. priimtos Europos Parlamento rezoliucijos dėl ES rinkimų teisės reformos 15 punkto nuostata dėl minimalaus rinkėjų amžiaus suvienodinimo neatitinka Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtinto rinkimų teisę turinčių piliečių amžiaus.

5. Pripažįsta, kad ES reikalinga didinti europinių politinių partijų matomumą ir stiprinti bendra-europinės informacinės erdvės formavimąsi, kad Europos Parlamento rinkimų kampanijos politiniams debatams ir kitoms ES aktualijoms būtų skiriama pakankamai dėmesio.

6. Dėl atskirų Pasiūlymo nuostatų laikosi nuomonės, kad:

6.1. Pasiūlymo 2a straipsnis, kuriame siūloma nustatyti bendros rinkimų apygardos sudarymą, nepagrindžiamas, todėl neaišku, kokią įtaką šio straipsnio nuostatos turėtų vietų rinkimų sąrašė pasiskirstymui tarp valstybių narių, t. y., ar esant bendrai apygardai ir bendriems kandidatų sąrašams, visoje ES vykstančio preferencinio balsavimo metu kandidatai iš nedidelių valstybių narių nebūtų nustumti į sąrašo pabaigą.

6.2. Pasiūlymo 3d straipsnio nuostatos dėl lyčių lygybės nėra pakankamai aiškos, t. y., neaišku, kaip jos būtų įgyvendinamos valstybėse narėse.

6.3. Pasiūlymo 3f straipsnis, kuriame siūloma nustatyti, kad Europos politinės partijos paskiria savo kandidatus į Europos Komisijos pirmininko pareigas, galėtų nepagrįstai pažeisti ES institucijų išimtinės teisės, t. y., šia nuostata galėtų būti apribota Europos Vadovų Tarybos diskrecijos teisė pasirinkti kandidatą į Europos Komisijos Pirmininkus pagal ES sutarties 17 straipsnio 7 dalyje nustatytą tvarką, pagal kurią Europos Vadovų Taryba siūlo kandidatą į Europos Komisijos Pirmininkus atsižvelgdama į Europos Parlamento rinkimus ir atitinkamai pasikonsultavusi.

6.4. Pasiūlymo 9b straipsnį, kuriame kalbama apie keitimąsi informacija reikėtų tikslinti, kad jis atitiktų duomenų apsaugos reikalavimus ir būtų suderintas su kitomis Pasiūlymo nuostatomis (Pasiūlymo 3b straipsnyje nustatytais reikalavimais).

6.5. Pasiūlymo 11 straipsnis, kuriame siūloma, kad Europos Parlamentas, pasikonsultavęs su Taryba, nustato rinkimų laikotarpį, t. y., įtvirtinamas reglamentavimas, kuomet pati institucija nusistato savo rinkimų datą, yra teisiškai ydingas. Be to, įgyvendinamųjų priemonių priėmimas yra valstybių narių diskrecijos klausimas.

6.6. Pasiūlymo 14 straipsnyje numatytas Tarybos balsavimo tvirtinant įgyvendinimo priemonės procedūros keitimas iš vienbalsiškumo į kvalifikuotą balsų daugumą keičia Europos Parlamento vaidmenį ir galimai mažina Tarybos kompetenciją, todėl manytume, kad turėtų būti išlaikytas šiuo metu galiojantis vienbalsiškumo principas ir galiojanti procedūra.

7. Pažymi, kad nors rinkimai į Europos Parlamentą neišvengiamai turi tam tikrų tarpnacionalinių aspektų, rinkimų organizavimas yra visų pirma valstybių narių kompetencija, kur reikšmingą vaidmenį atlieka tiek valstybės teisinė sistema, tiek jos politinė kultūra ir demokratinės tradicijos. Tuo tarpu Pasiūlymas, kuriuo siekiama suvienodinti rinkimų sistemą, į tai neatsižvelgia.

Europos reikalų komiteto pirmininkas

Gediminas Kirkilas